

Dosavadní výsledky českého předsednictví v oblasti životního prostředí za období leden-duben 2009

Podarilo se dojednat několik legislativních předpisů mezi Radou EU a Evropským parlamentem a přijmout je v prvním čtení (biocidy, EMAS, ekoznačení, ozón). Návrh směrnice o těkavých aromatických uhlovodících (VOC) a návrh nařízení o obchodu s výrobky z tuleňů bude nejspíš také schválen v prvním čtení (hlasování v EP 4. - 5. 5. 2009).

České předsednictví (CZ PRES) dále úspěšně vedlo mnohá mezinárodní vyjednávání a pořádalo několik významných akcí v ČR.

Ochrana klimatu

- **Závěry Rady EU pro ŽP/Závěry pro Evropskou radu (ER):** CZ PRES připravilo Závěry Rady EU k budoucí kodaňské dohodě o ochraně klimatu, které 2. března přijala Rada EU pro životní prostředí. V závěrech, které sloužily jako základ pro jarní zasedání Evropské rady, vyšla Rada EU pro životní prostředí z v lednu zveřejněného Sdělení Evropské komise (EK) *Cesta ke komplexní dohodě o změně klimatu v Kodani*. V této souvislosti se rovněž uskutečnilo **24. února** v Praze **společné zasedání zástupců MŽP a MF členských států EU na vysoké úrovni**. Mezinárodní vyjednávání, otázka financování a téma adaptací na změnu klimatu byly také obsahem jednání neformálního zasedání ministrů životního prostředí v dubnu v Praze a na Křivoklátě.
- **Neformální zasedání Rady ministrů pro životní prostředí v Praze ve dnech 14. a 15. dubna** - Na zasedání byla diskutována témata související s ochranou klimatu: **a) Adaptace na změnu klimatu** – CZ PRES připravilo podkladový dokument, jako podklad rovněž sloužila čerstvě zveřejněná Bílá kniha EK k adaptaci na změnu klimatu. Cílem diskuse bylo další směřování a strategie EU v této oblasti, možné nástroje politiky adaptace na evropské a národní úrovni. Výstupy budou využity při přípravě Závěrů Rady k adaptacím pro červnovou Radu EU pro životní prostředí (25. červen). **b) Financování boje proti změně klimatu, c) Mezinárodní vyjednávání (post 2012)** – Jednání navazovalo na skončené (8. dubna) jednání v Bonnu v rámci OSN na úrovni expertů k tématům snižování emisí skleníkových plynů v rozvojových i rozvinutých zemích a otázce financování. Na hradě Křivoklát se uskutečnilo uzavřené jednání ministrů ŽP EU k pozici EU v rámci mezinárodního vyjednávání.
- **Účast na akcích:** Delegace ČR vedená ministrem životního prostředí Martinem Bursíkem se zúčastnila **Summitu k udržitelnému rozvoji**, který proběhl 5.-7. února v indickém Dillí. Během summitu ministr Bursík rovněž vedl **jednání Evropské unie s indickou vládou o spolupráci na přípravě nové světové dohody o ochraně klimatu**. Návštěvou I. náměstkyně ministra životního prostředí Jana Dusíka ve Washingtonu byla **zahájena spolupráce s novou americkou administrativou v otázce ochrany klimatu**, na což navázala cesta ministra Bursíka do USA, již se účastnil také komisař Stavros Dimas a švédský ministr Andreas Carlgren. Delegace EU vedená Martinem Bursíkem pak ještě podnikla v půlce března **cestu do Japonska**, rovněž s účelem postoupit v přípravách o vyjednávání v otázce ochrany

Ochrana lidského zdraví a životního prostředí

- Posun v projednávání **návrhu směrnice o průmyslových emisích (IPPC)** – jednání pokračuje na pracovní skupině Rady a téma bylo zařazeno jako jeden z hlavních bodů k politické rozpravě na březnovou Radu ministrů životního prostředí; výsledky z Rady byly zapracovány do nového dokumentu předsednictví, o kterém pokračuje vyjednávání na pracovních skupinách Rady tak, aby bylo možno dosáhnout politické shody členských států v červnu. Postupně dochází k dojednávání kompromisního textu k jednotlivým tematickým blokům, jako nejsložitější se v současné době jeví část návrhu o velkých spalovacích zařízeních.
- Schválení **revize návrhu nařízení o látkách poškozujících ozonovou vrstvu** – v březnu bylo dosaženo shody mezi Parlamentem, Radou a Komisí **v prvním čtení**. Hlavním výsledkem konečné dohody je například zákaz výroby a používání hydrochlorofluorouhlovodíků (tzv. měkkých freonů, HCFCs), které významně poškozují ozonovou vrstvu Země. Jejich výroba a použití budou významně omezeny a úplný zákaz vejde v platnost na základě dohody mezi Evropským parlamentem a Radou EU od roku 2020.
- Schválení návrhu **směrnice o uvádění biocidních přípravků na trh vzhledem k prodloužení některých časových období** - v březnu bylo dosaženo shody mezi Parlamentem, Radou a Komisí **v prvním čtení**.
- Schválení návrhu **směrnice o etapě II rekuperace benzínových par při čerpání pohonných hmot do osobních automobilů na čerpacích stanicích (VOC II)** – CZ PRES projednávalo návrh podrobně na pracovní skupině v Radě a na úrovni Coreperu poté začaly probíhat přípravy na trialogy mezi Radou a Evropským parlamentem. Podařilo se dosáhnout **shody v 1. čtení**, kterou EP potvrdí na plenárním zasedání počátkem května.
CZ PRES dosáhlo kompromisu, podle kterého se evropské čerpací stanice musí během několika let vybavit zařízením, které bude při doplňování paliva dodávek, automobilů či motocyklů zachycovat benzínové výpary. Zařízení na zachycování výparů tak má zlepšit ochranu ovzduší, zdraví lidí a zároveň má umožnit úsporu paliva. Kompromis má být tedy výhodný pro občany i firmy.
Zachycování výparů je z hlediska přínosu pro ochranu životního prostředí významné pro lokální oblast, kde se čerpací stanice nachází. Jde především o bezprostřední okolí a je i zásadní pro zaměstnance čerpacích stanic, kteří přicházejí s výpary do kontaktu každý den.
- **25. zasedání Řídící rady Programu OSN pro životní prostředí (UNEP GC)/10. Globálním fóru ministrů životního prostředí (16.-20.2.2009, Nairobi)** - České republice se na jednání podařilo úspěšně vyjednat jménem EU celkem 17 rozhodnutí o ochraně životního prostředí, z nichž za nejdůležitější lze považovat přijetí rozhodnutí k chemickým látkám, na jehož základě bude v roce 2010 zahájen mezivládní vyjednávací proces směřující **k novému mezinárodně-právnímu nástroji na regulaci rtuti**. Mezi další vyjednaná rozhodnutí náleží rozhodnutí o podpoře Afriky v oblasti řízení ochrany životního prostředí, o nakládání s odpady, o spolupráci Jih-Jih, o Vodní politice a strategii UNEP, o podpoře malých ostrovních rozvojových států či rozhodnutí podporující cíle UNEP v oblasti environmentálního práva na mezinárodní i národní úrovni. Během jednání proběhla celá řada jednání EU s globálními partnery a CZ PRES uspořádalo **setkání ministrů životního prostředí EU a Afriky**.

- **Odpady**

- **Recyklace odpadů** – v reakci na snižování poptávky po recyklovaných materiálech iniciovalo CZ PRES další diskuzi na téma recyklace odpadů se členskými státy i Evropskou komisí. Na základě **jednání ředitelů odborů odpadů EU v Praze** CZ PRES připravilo Presidency Paper. Paper byl s ohlasem diskutován na březnové Radě ministrů ŽP.
- **Elektroodpady** – CZ PRES na pracovní skupině Rady zahájilo diskuzi ke dvěma návrhům směrnic k elektroodpadům. Jedná se o návrh směrnice o použití některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (RoHs) a o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (WEEE). Návrhy byly na skupině prezentovány Evropskou komisí a delegace přednesly své předbežné připomínky.
- **Bioodpad** – CZ PRES započalo s prvními konzultacemi k bioodpadu s cílem připravit na červnovou Radu Závěry na toto téma.

Udržitelná spotřeba a výroba

- Schválení návrhu **nařízení o dobrovolné účasti organizací v systému environmentálního řízení a auditu (EMAS)** - Bylo dosaženo **shody v prvním čtení** mezi Radou a EP. Evropský parlament dohodu odsouhlasil 2. dubna 2009. Díky revizi nařízení by mělo dojít ke zvýšení počtu organizací, které systém používají, a uznání programu EMAS jako nejvyššího standardu pro systémy řízení z hlediska ochrany životního prostředí. Kromě toho, že by se měl systém EMAS stát pro organizace snadněji přístupným, dojde také k vytvoření dopadu nad rámec organizací registrovaných v programu EMAS tím, že bude od těchto organizací požadováno, aby zvážily hlediska ochrany životního prostředí při výběru svých dodavatelů a poskytovatelů služeb.
- Schválení návrhu **nařízení o ekoznačení** – Bylo dosaženo **shody v prvním čtení** mezi Radou a EP. Evropský parlament dohodu schválil 2. dubna 2009. Výsledný návrh zvýší atraktivitu ekoznačky a pozměnit a zjednodušit systém jejího udělování. Cílem je také zlepšení informovanosti spotřebitelů o dopadech výrobků a služeb na životní prostředí, pochopení a všeobecné uznání tohoto systému označování v Evropské unii a v celosvětovém měřítku.
- **Mezivládní přípravné zasedání na 17. zasedání Komise OSN pro udržitelný rozvoj (CSD-17)** - Ve dnech 23.–27. února 2009 proběhlo v OSN v New Yorku jednání, na němž ČR prezentovala priority EU z perspektivy udržitelného rozvoje v oblastech zemědělství (zde zastupovala EU Evropská komise), rozvoj venkova, půda, sucho, desertifikace, Afrika a v průřezových tématech. Do návrhu vyjednávaného dokumentu se podařilo promítnout řadu priorit EU. Česká republika také absolvovala bilaterální setkání s klíčovými regionálními uskupeními a státy, které budou hrát během vyjednávání na květnovém CSD-17 významnou roli.

Ochrana biologické rozmanitosti

- Na březnové Radě ministrů ŽP bylo přijato **Rozhodnutí Rady o postoji, který má být jménem Evropského společenství zaujat, pokud jde o návrhy změn Mezinárodní úmluvy o regulaci velrybářství a jejího harmonogramu** - Ministři kvalifikovanou většinou odsouhlasili společnou pozici těch členských států EU, které jsou zároveň členy Mezinárodní velrybářské komise (IWC) s cílem chránit co nejefektivnějším způsobem ohrožené druhy kytovců. K nejdiskutovanějším tématům patřila otázka týkající se moratoria na komerční lov velryb a omezení lovu malých kytovců. Přijatá pozice dává šanci efektivně vyjednávat především s Japonskem o ochraně nejohroženějších druhů kytovců.

- Posun v jednání o **návrhu nařízení o obchodu s výrobky z tuleňů** – v této vysoce politické otázce probíhala jednání na pracovní skupině v Radě a poté příprava trialogu na Coreperu. Předmětem jednání byl především rozsah výjimek ze zákazu obchodu a volba právního základu nařízení. Dne 23. dubna se podařilo na neformálním trialogu nalézt shodu mezi Radou, Evropským parlamentem a Komisí a návrh by mohl být po potvrzení dohody Coreperem 24. 4. **schválen v 1. čtení na prvním květnovém plénu EP**.
- Posun v jednání o **rámcové směrnici o ochraně půd** - CZ PRES pokračuje v projednávání směrnice na pracovní úrovni v Radě, představilo kompromisní verzi znění návrhu, který byl na základě následných připomínek delegací členských států dále rozpracován. K návrhu probíhají četné bilaterální konzultace s Evropskou komisí a jednotlivými členskými státy. Návrh bude zařazen jako jeden z bodů červnové Rady EU pro životní prostředí.
- **Závěry Rady k biodiverzitě** – započala práce CZ PRES na Závěrech Rady k ochraně biodiverzity a k invazním druhům, které by Rada měla přijmout na červnovém jednání ministrů životního prostředí.

Další jednání

- **Evropský parlament - 21. ledna** prezentoval místopředseda vlády a ministr životního prostředí Martin Bursík ve Výboru EP pro životní prostředí, veřejné zdraví a ochranu spotřebitele priority CZ PRES v oblasti životního prostředí. MŽP se během příprav a realizace CZ PRES postupně stalo respektovaným partnerem Evropského parlamentu. Ministr Martin Bursík, I. náměstek Jan Dusík i experti MŽP se pravidelně aktivně účastnili debat Evropského parlamentu na témata, která souvisela s programovými prioritami CZ PRES a zástupci MŽP na všech úrovních jednali s jednotlivými europoslanci, politickými skupinami i reprezentanty parlamentních výborů. Tato konstruktivní spolupráce usnadnila prezentaci CZ PRES v Evropském parlamentu. Tento zdroj posloužil i k snadnějšímu vyjednávání legislativních předpisů v gesci MŽP, které byly za CZ PRES doposud schváleny.
- Ve dnech 27. – 29.1. 2009 se konalo zasedání **Výboru pro politiku životního prostředí Evropské hospodářské komise OSN v Ženevě, které schválilo reformu procesu „Životní prostředí pro Evropu“** - Reforma reflektuje změny geopolitických a ekonomických podmínek v pan-evropském regionu a umožní efektivnější fungování procesu v budoucnu. Důraz bude kladen na aktivní zapojení všech zájmových skupin v čele s členskými státy EHK OSN a na zaměření se na řešení problémů jednotlivých sub-regionů, především jihovýchodní Evropy, Kavkazu a střední Asie. CZ PRES jednáním úspěšně završilo více než rok intenzivních jednání o reformě a jeho úloha při vyjednávání byla pozitivně hodnocena všemi účastníky ženevského zasedání.
- **Konference Towards eEnvironment** – Konference „Směrem k eEnvironment“ se konala 25.- 27. března 2009 v Praze a zabývala se vybudováním Sdíleného informačního systému o životním prostředí v Evropě, který by měl poskytnout kvalitní informace a zajistí široké veřejnosti, veřejné správě, firmám, ale i médiím snadný přístup k věrohodným a srovnatelným informacím o stavu životního prostředí ve všech zemích Evropské unie.
- **5. Světové vodní fórum Istanbul** – česká delegace v čele s I. náměstkem ministra Janem Dusíkem se účastnila zasedání světového vodního fóra, které se zabývalo např. otázkou zvýšení efektivity nakládání s vodou nejrůznějšími úspornými

- **Konference k Aarhuské úmluvě** - mezinárodní konference o praktických aspektech Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Aarhuská úmluva) se konala 16. – 17. dubna v Brně. Konference byla určena soudcům a ostatním odborníkům všech právních profesí zemí EU, kteří se zabývají uplatňováním principů Aarhuské úmluvy v praxi. Pozvány byly také nestátní neziskové organizace a zástupci veřejné správy, působící v oblasti environmentálního práva.

Mezi účastníky ze zemí EU převažoval názor, že by byla potřebná nová evropská směrnice, která by měla napomoci lépe implementovat problematické části Aarhuské úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí. Informace o výstupech konference a aktuálním vývoji v této věci bude rovněž zařazena jako jeden z bodů Rady pro životní prostředí v červnu 2009.
- Ve dnech 4. – 9. dubna 2009 se v Praze uskutečnilo **17. zasedání shromáždění zástupců parlamentů Afriky, Karibské a Tichomořské oblasti a Evropy** (17. ACP – EU Joint Parliamentary Assembly). Součástí jednání bylo uspořádání semináře na lokalitě, kde probíhá odstranění **staré ekologické zátěže** původní výroby pesticidů - projekt „Spolana -Dioxiny“ realizovaný společností BCD CZ, a.s. Praha v letech 2002 – 2009. Na programu pro 23 zástupců parlamentů byly přednášky, film, návštěvu dekontaminovaného místa a prohlídka technologie nespalovací technologie zásaditého katalytického rozkladu společnosti BCD CZ, a.s. Praha. Doporučení zástupců parlamentů vládě ČR plynoucí z návštěvy dekontaminovaného místa byly prezentovány na plenárním jednání dopoledne dne 9.4.2009: brát v úvahu negativní dopady kontaminovaných míst na životní prostředí a zdraví lidí; stanovit a plně implementovat právní nástroje a multilaterální environmentální úmluvy zabývající se kontaminovanými místy a odpady; připravit a implementovat ucelený strategický plán na inventarizaci, sanaci kontaminovaných míst, vč. jejich financování.